

byli trápeni dlouhým žalářem. Kněží a humanisté, zejména Dr Augustin, jenž snad královské mandáty stylisoval, neváhali na Bratry v této situaci útočit posměchem a novými pomluvami.

Bratři měli za sebou pány sobě příznivé, dosti mocné, aby je na svých panstvích chránili aspoň od nejhorších protivenství. Tu bylo důležité, že značná část sborů ležela právě na statcích Kostkových [Litomyšl], Šelnberkových, respektive jeho choti [Mladá Boleslav], Pernštejnových [Rychnov, Brandýs, Pardubice, Nový Bydžov, Lanškroun, na Moravě Třebíč, Židlochovice, Prostějov, Plumlov, Tovačov, Přerov, Lipník, Hranice]. Proti tomu v západních Čechách, kde se jim takové ochrany nedostávalo, trpěli i nadále nejvíce. Ať již zevní okolnosti byly jakékoli, hleděli Bratři k duchovní posile, kterou hledali u Boha pokáním, postem a modlitbou, jak k tomu Starší vybídli všechny sbory listy, vedouce je k „rytířství Páně [v trpělivosti]“. Zároveň se ujímali obrany listy určenými jednak české veřejnosti, jednak králi. Vysvětlují svůj rozchod s církví husitskou, na jejíž kněze ukazují jako na původce pronásledování a kterou obviňují z obojitého stanoviska vůči Římu. Krále varují před svými [pomlouvající a před [následky akce, která přivolává na království trest Božího hněvu. Na obžaloby odpovídají vyznáním víry o sv. Trojici, o církvi, o služebnostech.

K *výslehu Bratří* mělo dojít na Nový rok 1504. Byli k němu svými vrchnostmi vysláni zejména B. Lukáš a B. Vavřinec, z laiků také nám dobře známý litomyšlský mydlář B. Filip, za ochranného průvodu panských úředníků. Pražští páni upadli do rozpaků nad výsledkem výslechu, jenž upoutal k Bratřím nepřiznivou pozornost pražského lidu. Městská rada ručila za jejich bezpečí, bála se však králova nového listu, jenž měl být do Prahy doručen a mohl obsahovat ortel proti nim. Jejich popravou by si však Pražané znepřátelili pány, kteří Bratry do Prahy poslali. Napětí bylo veliké a bratrští vyslanci musili počítat s nejhorším. Ochrana pánů byla jim zároveň pokusem k ústupnosti, kterou jim páni doporučovali. Odmítali takové rady s vyznavačskou určitostí, která nezná smlouvání. B. Lukáš napsal tehdy do Boleslavě list, jenž měl být po případě jeho duchovní

závěti. Děkuje Bohu za zjevení pravdy i za to, že se směl státí jejím služebníkem. Připomíná svou práci mezi Bratřimi a svou péčí o ně ve vlastní sebekázni, napomíná je k věrnosti a k důvěrnosti k „Jednotě této“, žeť se Bohu líbí a že má v ní Buoh pravdu spasitelnou, a kdož jí věrně a sprostně následovati bude a v ní setrvává, spasen bude. Vybízí k důvěře k služebníkům Jednoty, prosí za odpuštění svých nedostatků a o modlitby Bratří za hotovost ke statečnému svědectví a za vysvobození. Za daných okolností postarali se páni, že byl výslech omezen na formalitu. Hejtmané uvedli Bratry před městskou radu, jež konstatovala, že tím učinili zadost své povinnosti, k čemuž se připojil i administrátor a Bratři za naléhání svých panských přátel co nejrychleji z Prahy odjeli, než se jich mohl zmocnit rozvášněný zástup a než je mohl zadržet královský rozkaz, který skutečně hrozil zostřeným trestem.

Zásadně zůstaly královské mandáty v platnosti. Zejména nebylo Bratřím možné konat veřejná shromáždění. Úzká rada vyzvala všechny hospodáře, aby konali náhradou za ně nedělní domácí pobožnosti a aby učili doma své děti. Až se tlak uvolní, nechť se nenápadně započne se společnými bohoslužbami za nehojného počtu účastníků.

Zatím však *uvolnění nenastávalo*. Kněží podobojí, mezi nimi i horliví kazatelé, katoličtí humanisté, k nimž se přiřadil olo-moucký biskup Stanislav Thurzo, z pánů vedle kancléře Kolovrata zejména nově povýšený Zdeněk Lev z Rožmitálu, popou-zeli proti Bratřím lid i krále. Úkonům bratrských kněží, křtům, oddávkům, byla upírána platnost před právem. Bratři se bránili vyvracením lží proti nim šířených i polemikou s husitskými kněžími, jimž namítali, že jejich svátostné funkce by mohly být stejně považovány za neplatné při pochybné cestě, jakou si opatrovali kněžské svěcení.

Na podzim 1507 přinesl nové ohrožení edikt, jež proti Bratřím vydal královým jménem Albrecht z Kolovrat. Jsou v něm viněni z hrubých bludů a rouhání. Mají se dostavit 27. prosince do Prahy k napravení. Jinak, hrozí edikt, budou vyhnáni jako kacířští lotři, pány nevyjímajíc.